

РІВЕНЬ ЖИТТЯ ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ В ЯПОНІЇ

Шуканова А.А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
shukanova0707@gmail.com

Логвин М.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
l1lepta777@gmail.com

Японія відома усьому світові як країна передових технологій, охайних міст, витонченої культури та високого рівня якості життя. Однак за блиском зовнішнього вигляду цієї високорозвиненої країни приховуються, зокрема, соціальні проблеми притаманні сучасному постіндустріальному суспільству.

Метою даної праці є дослідження рівня життя, соціальних проблем їх диференціація в сучасній Японії та алгоритм їх вирішення.

У результаті дослідження було опрацьовано достатню кількість іноземних першоджерел, які дають окремі оцінки й результати, і на основі яких, можна робити певні висновки. Дослідивши численні англійські інформаційні джерела було отримано наступні результати.

Завдяки стереотипам Японія завжди сприймалась як суспільство високої рівності, де майже всі японці належать до середнього класу, забуваючи про такі речі як злочинність, забруднення, проблеми міст і подібні ознаки, які прийнято асоціювати з бідністю. Протягом останніх двох десятиліть реальні зарплати в Японії знижувалися (див. рис. 1). Це зниження призвело до того, що багато японців страждають на «тиху» або ж «приховану» бідність.

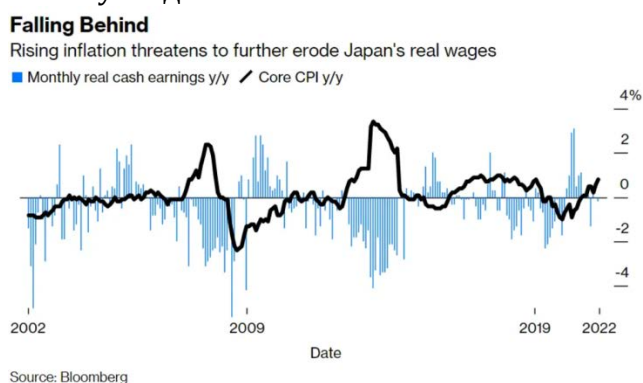

Рис. 1. Статистичне співвідношення рівня щомісячного реального грошового доходу до базового індексу споживчих цін, за [1]

Це підтверджує, що ці стереотипи помилкові. Нерівність доходів у Японії досягла приблизно середнього рівня як для багатой країни [2], а відносний рівень бідності – визначений як відсоток населення з доходом нижче 50% середнього національного рівня – вищий ніж у Європі (рис. 2).

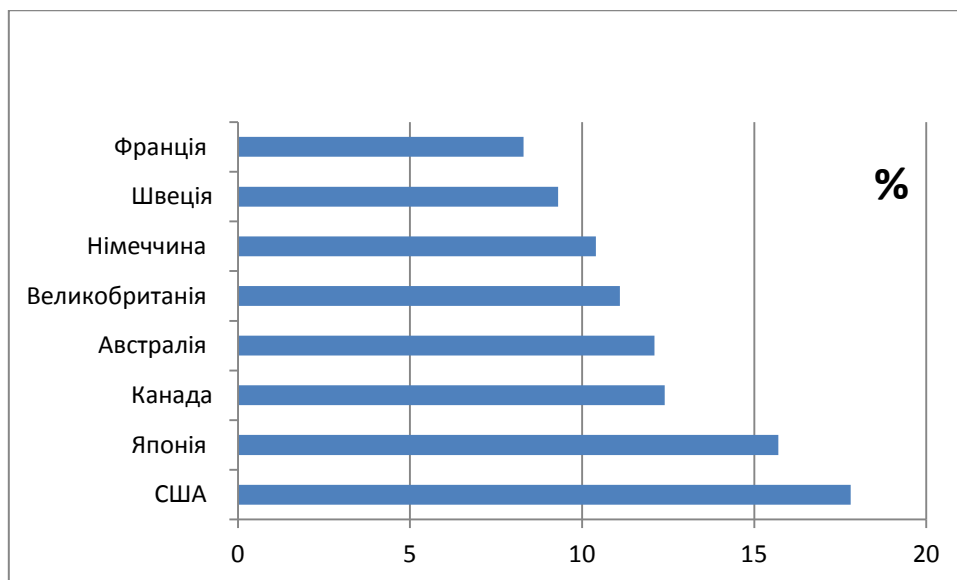

Рис. 2. Частки населення з доходом менше половини від середнього національного рівня [3]

І це лише відносна бідність, адже середній рівень життя в Японії нижчий, ніж в інших країнах. ВВП Японії на душу населення за паритетом купівельної спроможності становить лише 64% від США [4]. Тобто, Японія знаходиться в нижній частині діапазону показників розвинених країн.

Варто відзначити, що у групі ризику японської бідності значно частіше зустрічаються жінки. Вони, як правило, частіше потрапляють у складну економічну ситуацію, йдуть на низькооплачувану роботу на неповний робочий день, і багато з них «прослизують» через недосконалість пенсійної системи, так і, не набравши відповідний стаж, хоч би для базового рівня пенсійних виплат [5].

Через звичку японських компаній диференціювати зарплату переважно або повністю лише на основі стажу, ця диспропорція також відображається і на молоді. Молоді люди заощаджують і багато працюють на одноманітній роботі, сплять у крихітних кімнатах, відчайдушно економлять гроші, але з кожним роком можуть дозволити собі все менше предметів розкоші [5].

Навіть для тих, кому вдається влаштуватися на роботу середнього достатку, поточний спосіб життя часто руйнує моральне та фізичне здоров'я. Відома японська культура перевтоми винагороджує працівників, які проводять довгі години в офісі замість тих, хто виконує завдання швидко й ефективно [6]. Це здебільшого результат низького рівня продуктивності праці «білих комірців» у країні – працівники працюють понаднормово, щоб компенсувати порушену корпоративну культуру. Але також імовірно, що існує петля зворотного зв'язку – надмірно довгий час праці робить працівників втомленими та неефективними [7].

Однак, не зважаючи на існуючі проблеми з реальним рівнем доходів, показники індикаторів соціальних негараздів (вбивства, зґвалтування, зловживання наркотиками, алкоголем, кількості хворих на ВІЛ/СНІД та рівень злочинності) в Японії надзвичайно низькі.

Останні 20 років Японія впевнено тримає пальму лідерства, як одна з найбезпечніших, з незмінно низьким рівнем злочинності порівняно з іншими країнами. Японія має один із найнижчих показників вбивств у світі (0,2 на 100 000 осіб) у 2020 році, що у 26,5 разів менше у порівнянні зі Сполученими Штатами, де було зафіксовано показник 5,3 [8].

Проте такі низькі показники зафіксовані лише у сфері злочинності, тоді як показники рівня соціальних хвороб зростають. В останні кілька років у країні

загострилася ситуація із вживанням наркотиків. Японські правоохоронці вперше з 2015 р. зіткнулися зі збільшенням випадків проблем зі здоров'ям, викликаних вживанням напівлегальних наркотиків [9].

Викликає занепокоєння рівень продовольчої самозабезпеченості Японії. Наразі загальний рівень самозабезпеченості країни продовольством становить близько 38%, що є досить низьким показником у порівнянні з іншими розвиненими ринками [10]. Країна працює над цією проблемою та зменшенням залежності від імпорту для підвищення рівня продовольчої безпеки.

Незважаючи на те, що Японія є країною передових технологій, а її заслуги у медицині визнає весь світ, рак уже понад двадцять років виступає основною причиною смертності населення через хвороби. За ним йдуть хвороби серця, а третє місце посідають захворювання нирок та дихальних шляхів [11].

Висновки. Підсумовуючи усе вищевказане, можна стверджувати, що Японія в цілому має високі показники соціальних параметрів [1]. Проте серйозного втручання уряду вимагає сектор реальних зарплат, умов якості життя та статево-вікових диспропорцій населення. Крім того, в країні спостерігаються проблеми соціально-демографічного розвитку. В Японії низькі показники народжуваності досягли рекордно низького рівня у 2022 році. Це призводить до старіння та скорочення чисельності населення, великих економічних та соціальних наслідків.

Література:

1. Логвин М., Логвин Д., Баштаненко М. Соціально-демографічні диспропорції в Японії: виклики та їх вирішення. VIII International scientific and practical conference «Scientific Research as a Mechanism of Effective Human Development» (January 31-February 2, 2024) Sofia, Bulgaria, International Scientific Unity. 2024. С. 79-83.
2. Workers in Japan Should Ask Their Bosses for a Raise. URL: <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2022-05-18/inflation-is-pushing-japan-to-raise-prices-will-wages-start-rising-too>.
3. List of countries by income equality. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_income_equality.
4. OECD Data Japan. URL: <https://data.oecd.org/japan.htm#profile-economy>.
5. List of countries by GDP per capita. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_\(PPP\)_per_capita](https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_(PPP)_per_capita).
6. Japanese Women Face a Future of Poverty. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-11/japan-s-population-crisis-is-pushing-more-women-into-poverty?srd=premium-asia&sref=R8NfLgwS>.
7. Japan's Rethinking Its Culture of Long Work Hours. URL: <https://www.bloomberg.com/politics/articles/2017-01-12/japan-steps-up-drive-for-a-rethink-on-culture-of-long-work-hours?sref=R8NfLgwS>.
8. Stop Working and Go Home. URL: <https://www.bloomberg.com/view/articles/2019-11-06/long-work-hours-waste-time-and-lead-to-lower-productivity?sref=R8NfLgwS>.
9. Crime in Japan is back to normal. URL: <https://www.eastasiaforum.org/2023/03/08/crime-in-japan-is-back-to-normal/>.
10. As drug use rises in Japan, government eyes prevention plans. URL: <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/09/29/japan/crime-legal/governmeny-drug-meeting/>.
11. Food security in Japan: Building a strategy in an age of global competition. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/asia-pacific/food-security-in-japan-building-a-strategy-in-an-age-of-global-competition>.
12. World Health Organization. URL: Japan - <https://data.who.int/countries/392>.